

Kolosēnses

1 Pau²lah³lo²na¹xai²na², Txa²wā¹wā³tā³jah¹lai²na²
 Ti³mo²jah³lai²na² nxe³sīn¹sxā³ ū³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³sī¹na¹wa².
 Txa²na¹xai²na², Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su² Jah¹la²,
 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹ a²ten³jau³su²
 ū³wet1so¹sxā³ ū³hx²kan¹txi³hit1sa³na²hē³la²;
 Sa³ha²kxai³, Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wi¹jau³xa²
 a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ū³hen³txi³tain¹si¹ha¹jau³nū³a²
 ū³sa²si¹hā³sa²kxah³lo²sa¹wa². Nxe³sa²kxah³lo²na¹xai²na²
 wxā²nū³kā³txi³ ū³nxai²na² Ko³lo²se³thī³na²
 yxau³ye³yah³lxin¹te² ū³nxai²na² ū³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹wa².
2 Nxe³ha²kxai³, wxāi²na² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² yxo²ū²ah³lxi¹nha²kxai³, wi¹wi¹nxe²
 sa²yxo²we¹jah³lxi¹nha²kxai³, nxe³yah³lxi¹lxa².
 Txa²wā³tā³nāu³syah¹lxi¹lxa². Nxe³yah³lxin¹te²
 ū³nxai²na² aīn³kxi²sah¹lxi³hē¹la². Txa²wā¹wī³na²
 Si³yxau³tāu³su² tāu³a¹ Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³tāu³su² tāu³ān²tu³ kāin² thāi³ti³la²
 a³lxi¹nx2ti³si¹ha¹jau³nū³su² wxā²nxū²kwāi³nāu³a²
 ā³nhāu²no³txa²lxi³si¹ha¹jau³nū³su² nxe³nx2ti³ju³ta²
 ten³sa³nha²wa².

Sū³na² ū³wi¹lxon³kxi²jau³xa² *Pau²lah³la²*
ū³ye³kxi²jau³su² **3-4** Wxa²nū³kā³txai²na², Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 yxo²ū², Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² yxo²ū²te²nāu³xa² yxo²ha³kxa¹
 a³lxi², yah³lxi³sīn¹ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa³.
 A²nxe³yah³lxi³nhīn¹jau³xa² ha³tā³nxa²
 ain³kxi¹nx2ti³sī¹na¹hē³la². Nxe³nx2ti³sī¹na¹ha²kxai³,

Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³su² tāu³a¹ ha³tin³ti³
ī³ye³kxi²to³sī¹na¹hē³la².

— Txa²wā¹sū³nāi³. Je³su² Kris²tu³jah¹la²
Txa²wā¹hxī²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
nxē³jah¹la² wī³nu²si¹lxī¹. Nxē¹nha²kxai³
Ko³lo³sē²sa³ nū³ka³txa² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
wi¹wi¹nxe² yxo²ī²khai¹nxe³nxain¹sīn¹na³li¹.
Nxe³ha²kxai³ ju¹tai²li² sa²nēn¹kxi²sīn¹nxa²ha¹nhai¹.
Nxe³to³sī¹na¹hē³la². Jā¹nxe³sī¹na¹wa².
5 A²kxā³nxa² Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
wi¹jau³xa² a²ya³la³lyau³xan²tu³ ain³kxi²
ān³si³wxe³yah³lxin¹ti³ai¹ti²tu³wa². Ā²la²
a³la³kxi²yah³lxī³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Yah³lxin¹ka³tu³:

— Oh³nāu³a¹, Txa²wā¹sū³na² sxi²nhāu³a¹ ha³lo²a²
wi¹khai¹nxe³sxā³ ka³lih³khai¹nxe³ju³ta³nū³a²
yū³nē³na³na¹. A²hī¹nai²na² Txa²wā¹sū³na²
hxi²ka² ū³ha¹kxi²nē³na³na¹. Yxan¹nāu³a¹
ū³yhen³kxi²nē³tū¹xā¹. Nxe³jau³xai²na²
yxo²ī²sa²tē³yah³lxin¹ka³tu³ Kris²tu³jah¹la²
yxo²ī² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
yxo²ī²te²nāu³xa² a³lxī² yah³lxī³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
6 A²nxe³jau³xai²na² wān³txa² wi¹jau³xai²na²
ain³kxi²yah³lxin¹ka³tu³:

— Txa²wā¹sū³na² kāin² thāi³ti³la²sxā³
a³lxī²nē³jah¹lo²su² na³na¹. A²ya³la³tu³
jau³xai²la¹xā¹. Hī¹na² a³la³kxi²na¹nhā¹.
Nxe³yah³lxī³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³yah³lxī¹nhī¹nān¹jau³xau³tēx1tān²tu³,
wxā²yu³ta² ã³ka³lxā¹ton³sxā³ ain³kxi²
sa²yxo²we¹ti² ha³lo²a² wi¹ju³ta² kāi³i²

nxe³yah³lxi³to³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa².

Nxe³yah³lxi³to³hin¹kxa²
a²nū²a² yuh³xai²nān¹ta³ko³xa²
nxe³ta³ko³xai²nān¹te² nū³kā³txa²
wi¹jau³xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
ī³yau¹ū³nē³jau³xai²na² ain³kxi² sa²yxo²we¹ti²
ha³lo²a² wi¹ju³ta² kāi³i² nxe³ye²tū³kā³txi³nū³a²
ā³ka³lxa¹tōn³sa²tē³yain¹ta¹hē¹la².

7 Jā¹nxa¹jau³su² E³pa²frah³lo²su² jah¹la²
a³lxi²na¹kxah³lai²la¹wa². Txai²yā¹nxe³sxā³,
Je³su² Kris²tu³jah¹la² a²wa³ka³li³lot3sxā³
yxau²xai³jah¹lai²la¹wa². Na¹ha²kxai³, txai²li²
hxī²kan¹txi³ ā³wxā³sxi²nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa²,
Nxe³na¹kxa²yu³su² jah¹lai²na² ā³si³wē³not3sa²sxā³
ān³tū¹nx2ti³sxā³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²

ī³yau¹ū³nx2ti³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². 8 Nxe³nx2ti³nū²la²
wxā³li²ka³tu³, wxā²ha³tā³nxa² a³lxi²waun¹nha¹yah³lxin¹jau³xa²
Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la² a³lxi²waun¹nhyah¹lxin¹ti³hi¹txa²lxi³
E³pa²frah³lai²na² ī³hen³txi³sa²sī¹na²hē³la².

9 Nxe³sa²sī¹jau³xa² ain³kxi¹nx2ti³sī¹na¹hī¹nān¹ju³tu³,
hu³wxa²ha³lo²a² sa²hau³ko³tūh¹nx2ti³sī¹nha¹jau³nū³su²,
Txa²wā¹sū³na² ha³tin³ti³ ī³ye³kxi²to³sī¹na¹hē³la².
Nxe³sī¹na¹te³nah¹lxi¹:

— Sū³na², nxet3sī¹lxi¹. Nū¹ān¹tū³kā³txa²
Ko³lo³sē²sa³ nū³kā³txa² sa²hau³ko³tain¹sxā³,
Wxa²yāu³ka³jxah¹la² wi¹lhin¹jah¹la²
ā³nxū²kwai³wi¹sxā³ yxau³ai¹nhīn¹ka³tu³ kāi²
a³la³kxi²ti³hi¹txain¹sī¹nhē³li¹. Ain¹nhīn¹kxai²nān²tu³
Txa²sū³nu² ī³nxai²na² wxa²ē¹nān¹jau³xa²
āu³txi³ ain³nha²nhīn¹jau³xa² a²ten³nhīn¹jau³xa²
ta³nxū¹kā³txai²na² a³la³kxi²ti³hi¹ta³lu²ni²
wi¹ko³nha²ti³hi¹ta³lu²ni² nxe³txain¹sī¹nhē³li¹.

Nxe³to³sī¹na¹hē³la². 10 Sī¹na¹ha²kxai³
 wxāi²nān²ta³ Txa²wā¹sū³na² au³txi³
 te³nain¹jau³su² so¹lxi³ yxau²xai³li², Txa²wā¹sū³na²
 ī³ka³li³si¹yhah³lxin¹jau³su² so¹lxi³ kāi³i²,
 ha³lo²a² wi¹ju³ta² ka³lxa¹txi³ kāi³i²,
 Txa²wā¹sū³na² wi¹la² a³la³kxi²sxā³ yxau²xai³li²,
 yah³lx¹hī³nxa¹lxa². Jā¹nxe³nx2ti³si¹nha¹jau³su²,
 Txa²wā¹sū³na² ī³ye³kxi²to³sī¹na¹hē³la².
11 Txa²wā¹sū³na² wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³sxā³
 hxi²kan¹khaix1jah¹lai²la¹wa². Nxe³sxā³
 sa²hē¹txa²txi³jau³su² hxi²kan¹kāi²non³nxa²lxi³tu¹wa².
 Nxe³nx2ti³kxai²nān²tu³:

— Ha³lo²a² ye³khāuh³lxa³thin¹ju³ta³lot3sa²na³na¹.
 Yah³lxin¹kxa²ha³ta³nxān²txi³ nxū²kwa¹i³lxū¹ti³
 hxi²ka¹ka¹nha²la² yxau²xai³yah³lx¹hī³nxa¹lxa².

12 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³:

— Txa²wā¹wī³nāi³ ye³khāuh³lxa³ti³sa²sī¹jut3su² kxan²ti³nū¹
 ka³li³sa²sī¹tu¹wi¹. Wain³te²lot3sa²nhī¹nha²kxai³
 hxi²waun³txi³nha¹ju³ta² yū²nxa³wi¹. Nxa¹jau³su².
 Txa²wā¹wī³na² Si³yxau³jah¹la² ī³ye³kxi²ki³tā³la².
 Nxe³ha²kxai³ ha³lo²a² wi¹ju³ta² ha²tet1jut3sū³ju³ta²
 Txa²wā¹wī³na² ū³ha¹kxi²nē³na³la².
13 A²ha² kxā³nxa² Ša³ta³na²jah¹la²
 a²ha³lo²lot3sxā³ ka³nxah³jut3sū³ju³ta³lot3sxā³
 yxau²xai³ki³sxai²tai¹ti²tu³wa². Yxān¹ta¹
 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³jah¹la² hi²sen³kxai³lu²
 wxa²wa²su¹tē³ta¹hxai²hē¹la². Nxe³nē³lha²kxai³
 ha³lo²a² wi¹ju³ta² sa²kxai³lu² A²ta²ha²
 Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹wī³na² a³lxi²kah³lo²su²
 jah¹la² hi²sen³su² sa²hau³ko³ta³ko³xa²
 sa²kxai³lu² wi¹wi¹nxe² wxe³nē³ta¹hxai²hē¹la².

14 Txa²wā¹kō³nxe³ti³ kāi³ki³ju³ta² a²wah³yu³ta²
ya³lu²ki³ju³ta³nū³ai²la¹wa². Yxān¹ta¹ Kris²tu³jah¹la²
hi²sen³kxai³lu² kō³nxe³ti³ kāi³ki³ju³ta² wah³yu³ta²
sa²so¹kxi²nē³lhxā³ ya³lu²kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la².
Nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la² a²ha³lo²lot3sxā³
yxau²xai³ki³tā³la².

Kris²tu³jah¹la² wxā³ju³tu¹tai²na² ī³yau¹ū³jau³su².

15 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³la³ txa²wā¹yen³na²
ī²ki³kxe³sxa³wa². Yxān¹ta¹ Kris²tu³jah¹lai²na²
ī²ki³kah³lo²su² jah¹lai²na² Txa²wā¹sū³na²
Si³yxau³tāu³āin²ti²na³la². Txa²wā¹sū³na²
a³la³kxi²si¹nhē³jah¹lai²la¹wa². Jā¹nxe³sxā³
Kris²tu³jah¹lai²na² hxi²kan¹khai¹nxe³sxā³
a²yen³kxa² wet1sa²sai¹kxa² yxo²ha³kxa¹
hxi²kan¹txi³ ā³sen³sai¹khai¹nxe³jah¹lai²la¹wa².
16 A²nxe³jah¹la² hi²sen³su² a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
wet1sa²sai¹ta¹hxai²hē¹la². Nxe³ju³ta²
oh³nāu³u¹tai²nān¹te² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
we¹ti², yuh³xai²nān¹te² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
we¹ti², txa²wā¹yen³na² ī²ki³kxe³su² te²yen³kxa²
yxo²ha³kxa¹ we¹ti², a²yen³kxa² ī²ki³sxa³kxe³su²
te² yxo²ha³kxa¹ we¹ti², oh³nāu³u¹tai²nān¹tū³ka³txa²
a²hxi²kan¹txi³nāu³xa² hxi²kan¹khai¹nxe³te²
nāu³xāin²txi³ we¹ti², ā³sa²ki³la³xi²te² nāu³xāin²txi³
yxo²ha³kxa¹ we¹ti², yuh³nāu³ai²nān¹tū³ka³txa²
a²hxi²kan¹txi³nāu³xain²txi³ yxo²ha³kxa¹ we¹ti²,
ā³sa²ki³la³xi²te² nāu³xa² a²hxi²kan¹txi³nāu³xain²txi³
we¹ti², nxe² sa²sai¹ta¹hxai²hē¹la². Ain¹sxā³
a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹ Kris²tu³jah¹la²
wet1sa²sai¹ha²kxai³:

— Wxi²kin³ti³tot3sa³txai²lā¹. Nxe³jau³su²
wet1sa²sai¹ta¹hxai²hē¹la². ¹⁷A²wi¹lhīn¹khai¹xu¹tai²na²
a²yen³kxa² ka³na³ka³na³te² he³la³ko³
yū³ti³he¹nxa³hī¹nu¹tai²na² Kris²tu³jah¹la²
so¹lxi³ yxau²xai³ta¹hxai²hē¹la². Nxe³ha²kxai³
a²hī¹nai²nān¹te² yen³kxa² yxo²ha³kxa¹,
Kris²tu³jah¹la² hxi²ki³kxai³lu² yen³kāin²txi³
ā³nhau³ko³tū¹sxā³ ai³ye²na³la². ¹⁸Txa²wā¹ne³ka³nāu³ai²na²
sa²kxai³lu² txa²wā¹nū²na² whāi²na¹
sa²hau³ko³tū¹hxī³te²ju²hē³la². Nxe³kxa²
yā¹nxe³sxā³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² sa²kxai³lu²
Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² yxo²i²sxā³
yxau²xai³te²ki³nāu¹xai²na² sa²hau³ko³tū¹nhē³na³la².
Ka³ten³su² ti³hi¹tē³jah¹lai²la¹wa². A²kxā³nxa²
ya³lu²kxi²nū¹nhē³lxhā³ ka³ten³su²
ī³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hē¹la². Nxe³nū¹nhē³kxe³su²
yxo²i²sxā³ yxau²xai³te²ki³nāu¹xai²na² A²hxī²kan¹ta²
Si³yxau³tāu³su² tāu³a¹ Kris²tu³jah¹lai²la¹wa².
Nxe³jau³su² ha³lo²a² ī²li³ju³ta² yxo²ha³kxa¹
A²hxī²kan¹ta² Si³yxau³tāu³su² tāu³a¹
Kris²tu³jah¹lai²la¹wa². ¹⁹Nxe³ju³ta² Txa²wā¹sū³na²
Si³yxau³tāu³a¹ a²ē¹nān¹jau³kxai³lu¹:

— Kris²tu³jah¹la² Txai²yā¹nxe³jah¹lo²khai³xai²la¹xā¹.
Hāi¹nxe³te²hū³te²la³sī¹na¹xā¹. Nxe³jau³xai²na²
nxū¹hāin³nha²sxā³ ī³ka³li³ta¹hxai²hē¹la².
²⁰ Nxe³te³na¹ Txa²wā¹sū³na² āh¹
ī³ye³kxi²nha²te³nah¹lxi¹:

— Kris²tu³jah¹lai²na² a²yen³kxa² yxo²ha³kxa¹
ī³wi¹lhi²ti²sa²sxā³ ā³yā³lxi²xi²ti³hit1sa³tū¹xā¹.
Jā¹nxe³te³lxhā³ Jah¹la² wā²nxū¹lxi³sxā³
hi³sa³ka³txa² ī³hxī²ki¹la³ki²sxā³ a²ti³ha²yau³xa²

ha³lī³ka² hxan³sxā³ ya³lu²tū¹xā¹. Nxē³kxai²nān²tu³
 oh³nāu³u¹tai²nān¹te² yen³kxa² a²yxo²ha³kxain²txi³,
 yuh³xai²nān¹te² yen³kxa² a²yxo²ha³kxain²txi³,
 nxē³sxā³ hāu²non³ti³sxā³ ā³yā³lxi²xi²sa³tū¹xā¹.
 Ju¹ta² ten³sa³nhā¹. Txa²wā¹sū³na² ta¹hxai²hē¹la².

21 Jā¹nxa¹jau³su² wxa²yu³ta² sa²kxai³lu²
 a²ha² kxā³nxa¹ Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹
 ī³kox1ko¹son²ki² u² ha³na³ka³lxi³ yxau³ye²
 nxē³ye²yah³lxi³to³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa². Ko³nxe³ti³
 kāi³i² ko³nxe³ti³ ī³ye³i² yah³lxin¹kxe³su²
 yah³lxi³to³ta¹hxain¹ti³ai¹ti²tu³wa². 22 Yxān¹ta¹
 Txa²wā¹sū³na² A²ta²ha² yuh³xai²nān¹te²
 ha³lo²ai²na² a²nū²khai³su² ye²hī¹nai³tā²
 ya³lu²kxi¹nx2ti³ta¹hxai²hē¹la². Nxē³ha²kxai³
 a²hī¹nai²na² Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹
 a²ē¹nān¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Txa²ta²hai²na² Kris²tu³jah¹lai²na²
 ya³lu²kxain¹na²hē³na¹. Ain¹sxā³ Txa²nū³ka³txai²na²
 wxa²wa²su¹tain¹na²hē³na¹. Nxē³ha²kxai³
 a²hī¹nai²na² txa²ya³lxa³ nū³ka³txai²la¹xā¹. Nxē³sxā³
 ā³nhan³ka²ti³khai¹nxe² wi¹lhin¹khai¹nxe² a²nū²a²
 ā³xa² hxi²kan¹txi³ ko³nxe³te²lo³txa³kxe³su² nxe²
 nxe³sxā³ Txa²yen³nāu³a¹ yxau³ya³sain¹na³na¹.
 Txa²te³na¹jau³su² na³xā¹. Txa²wā¹sū³na²
 a²ē¹nān¹jau³su² nxe³ya³nx2ti³na³la².
 23 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² yxo²i²sa²tē³jah¹lxi³hē¹la².
 Jū¹te²he³la³ko³ ā³na¹yah²lxan³kxe³su²
 kan²txi³ i³jah¹lxi³hē¹la². Ha³lo²a²
 ye³khāuh³lxa³thin¹ju³ta³lo³txa²lxi³kxai²nān²tu³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ā³na¹yah³lxi³txa³hē¹la².

Hāi¹nxe³sxā³:
— Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wi¹jau³xa²
ain³kxi²na¹hē³na¹. Jā¹nxe³jau³xai²yā¹nxe³sxā³
a²ya³la³tu³yxan¹nāu³a¹ wxa²wa²su¹ta³lun²khaixnxē³tū¹xā¹.
A²ha²hī¹nai²na² ha³lo²a² ye³khāuh³lxa³thin²ki²sa²na³na¹.
Nxe³ta¹ sxi²ha² kan²thī³na² it³ta²
hxi²kan¹txi³ sa²it³sa²we¹txa³wxe³hī³nx2nxa³xā¹.
Jā¹nxe³thī³nhū³nxe² kan²txi³ Sū³na² wān³txa²
i³sxā³ yxau³na¹tū¹xā¹. Ā³na¹nxa³lho³na¹.
Nxe³jah³lxī³hē¹la². A²nxe³te² wān³txa²
wi¹jau³xai²na² yuh³xai²nān¹tū³ka³txa²
a²yxo²ha³kxa¹ ī³tih³nxe³si¹sain¹jau³nū³su²
Txa²wā¹sū³na² ī³sa²si¹hā³sain¹sī¹na²hē³la².
Nxe³ha²kxai³ ī³tih³nxain¹sī¹na¹wa².
Jā¹nxe³nx2ti³si¹sa²jau³nū³su² txai²na².
Pau²lah³lo²na¹xai²na² wa³ka³li³lo³sa²jah¹lo²sa¹wa².

Yxo²i²sxā³ *yxau²xai³tū³ka³txa²*

ā³nhxi²nū¹nu¹hain¹jau³su².
24 Kxā³nxai³tā² Kris²tu³jah¹la²
e³kxi²sain¹te³nah¹lxī¹:
— Ye³khāuh³lxa³thi¹na¹kxai³ jā¹nxīn¹tu¹wi¹.
Nxe³sain¹na²hē³la². Hī¹nai²na²
ye³khāuh³lxa³thi¹na¹wa². Nxe³na¹ju³ta²
wi¹na³la². Kris²tu³jah¹la² ye³khāuh³lxa³thin¹kxa²
yā¹nxa¹kxai²nān²tu³ ka³li³sa³nha²wa².
Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² yxo²i²sxā³
yxau²xai³tū³ka³txai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²nū²a²
yā¹xain¹na³la². Nxe³ha²kxai³ txa²nū²ai²na²
sa²kxai³lu² Je³su² Kris²tu³jah¹la²nū²a²
ye³khāuh³lxa³thin²kxi²nū³na¹wa². Nxe³na¹ha²kxai³
ka³li³sa³nha²wa². 25 Wxa²yu³txai²na²
Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² yxo²i²sxā³

yxau²xai³te² ī³nxai²na² ā³nhxi²nū¹nū³nx2ti³te³lhxā³
 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tā³a¹ ti³hit1sa³na²hē³la².
 Wān³txa² wi¹jau³xai²na² Sū³na²
 a³la³kxi²si¹nx2ti³jau³nū³ai²na² yxo²ha³kxa¹
 ī³tih³nxe³ta³lun²nx2ti³te³lhxā³ ti³hit1sa³na²hē³la²
 26 A²nxe³te² wān³txai²na² a²yxo²ha³kxa¹
 txa²wā¹si³kxā³nāu³u¹tai²nān¹ju³tu³
 ā³ne³wxe²sa²tē³ain¹ta¹hxai²nxa³hē¹la²
 Hai³txi³ wān³txai²na² a²si³yxau³tāu³la³
 yuh³xai²nān¹tū³ka³txai²na² ā³ne³wxe³ti³he¹xain¹ta¹hxai²nxa³hē¹la²
 Hāi¹nxe³sxā³ a²si³yxau³tāu³a² ā³sa²no¹sa²tē³kain¹ta¹hxai²hē¹la².
 Yxān¹ta¹ a²hī¹nai²na² so¹lxi³ Txa²wā¹sū³na²
 sa²kxai³lu² wān³txu¹tai²na² a²yxo²ha³kxa¹
 ī³yau¹ū³nhē³lhxā³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
 Wān³txa² yxo²i¹tū³ka³txi³ ki³na¹xai²na² so¹lxi³
 ī³yau¹ū³nhē³na³la². 27 A²nxe³jau³xai²na²
 kwēn¹tai²na² Txa²wā¹sū³na² ī³yau¹ū³nhē³jau³xai²na²
 nxe³te³nah¹lxi¹:
 — Je³su² Kris²tu³jah¹la² nxu²kwāi³yxau³nx2ti³na³li¹.
 Nxe³ha²kxai³ a²ya³la³tu³ yxan¹nāu³a¹
 wxi²kin³ti³to³ti³hi¹txa²lxi³tu¹wi¹. Nxe³nē³na³la².
 A²nxe³jau³xai²na² Wi¹khai¹nxe³jau³xai²la¹wa².
 Wxi²kin³ti³ton³sxā³ ā³sen³sai¹khai¹nxe³jau³xai²la³wa².
 Kxā³nhxi¹nu¹tai²nān²tu³ ā³ne³wxe³ai¹nxa³jau³su²
 ta¹hxai²hē¹la². Yxān¹ta¹ a²hī¹nai²na² Txa²wā¹sū³na²
 a²nū²nāu³xai²na² yuh³xai²nān¹tū³ka³txai²na²
 yxo²ha³kxa¹ nxe³jau³xai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 nxū²kwāi³yxau³nx2ti³ju³ta² ten³jau³su²
 ī³yau¹ū³hain¹thxun¹na³la². 28 Na¹ha²kxai³ Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² wān³txa² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹
 ī³yau¹ū³hain¹sī¹nhxai²na¹hē³la². Nxe³sxā³
 tīh³na² wi¹lxa³tīh³na² ā³na¹ain¹si¹hain¹jau³su²

$\tilde{I}^3tih^3nxe^2$, $w\tilde{a}n^3txa^2$ $wi^1jau^3xa^2$ $\tilde{I}^3tih^3nxe^2$,
 $a^3la^3kxi^2khai^1nxe^3jau^3xa^2$ $\tilde{I}^3tih^3nxe^2$,
 $nxe^3ain^1s\tilde{i}^1nhxai^2na^1h\tilde{e}^3la^2$ $A^2n\tilde{u}^2a^2$
 $yxo^2ha^3kxa^1$ Je^3su^2 $Kris^2tu^3jah^1la^2$ $\tilde{a}^3n\tilde{u}^2nxi^2sx\tilde{a}^3$
 $wa^3n\tilde{u}n^3ta^3ki^2la^2sx\tilde{a}^3$ $\tilde{I}^3wi^1lhin^1txai^2l\tilde{a}^1$. $Nxe^3sx\tilde{a}^3$
 $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^1$ $Si^3yxau^3t\tilde{a}u^3a^1$ $a^2yen^3n\tilde{a}u^3a^1$
 $yxau^3txai^2l\tilde{a}^1$. $Nxe^3ain^1si^1hain^1jau^3su^2$
 $s\tilde{i}^1nhxai^2na^1h\tilde{e}^3la^2$. 29 $J\tilde{a}^1nxain^1si^1nha^1jau^3su^2$
 $k\tilde{a}in^2$ $o^2la^3kxi^2s\tilde{i}^1nhxai^2na^1h\tilde{e}^3la^2$.
 Je^3su^2 $Kris^2tu^3jah^1la^2$ $n\tilde{u}^3kx\tilde{u}n^3txi^3$
 $hx\tilde{i}^2kan^1txi^3lot3sa^2kxe^3su^2$ $sa^2wai^3wait3sx\tilde{a}^3$
 $n\tilde{u}^3kx\tilde{u}n^3txi^3$ $\tilde{a}^3no^2la^3ki^2s\tilde{i}^1nhxai^2na^1h\tilde{e}^3la^2$.

2

1 $Wxa^2yu^3tai^2na^2$ $Ko^3lo^2se^3th\tilde{i}^3n\tilde{a}n^1t\tilde{u}^3ka^3txi^3$
 $\tilde{I}^3nxai^2na^2$ $txa^2\tilde{e}^1n\tilde{a}u^3a^1$ $\tilde{a}u^3txi^3$ $wxa^2ha^3lo^2a^2$
 $\tilde{I}^3hx\tilde{i}^2waun^3ta^3kxi^1nxa^2ti^2$, $ha^3lo^2a^2$
 $wi^1lyah^3lxin^1ju^3ta^3n\tilde{u}^3a^2$ so^1lxi^3 $\tilde{a}n^3ten^3kxi^1nx2ti^2$
 $nxe^3nx2ti^3hxai^2na^1h\tilde{e}^3la^2$. $Na^1ha^2kxai^3$
 $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$ $sa^2hau^3kot3si^1nx2txai^1na^1jau^3su^2$
 $k\tilde{a}in^2$ $\tilde{I}^3ye^3kxi^2hxai^2na^1h\tilde{e}^3la^2$. $J\tilde{a}^1nxa^1jau^3su^2$
 $La^3o^3ti^3se^2a^2th\tilde{i}^3n\tilde{a}n^1t\tilde{u}^3ka^3txain^2txi^3$, $a^2n\tilde{u}^2a^2$ \tilde{a}^3xa^2
 $\tilde{I}^2sai^1nxa^3t\tilde{u}^3ka^3txain^2txi^3$, $ain^1sx\tilde{a}^3$ $nxe^3nx2ta^1kxa^2$
 $y\tilde{a}^1nxe^3sx\tilde{a}^3$ $ai^1nhxai^2na^1h\tilde{e}^3la^2$. 2 $Na^1ha^2kxai^3$
 $wxa^2\tilde{e}^1n\tilde{a}u^3a^1$ $\tilde{a}u^3txi^3$ $hx\tilde{i}^2ka^1ka^1nha^2la^2$
 ain^3nha^2 , $a^3lxi^2waun^1nyhu^1i^2$, $nxe^3yah^3lxin^1ju^3ta^2$
 $ten^3sa^3nha^2wa^2$. $Yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}n^2t\tilde{u}^3$
 $wxa^2\tilde{e}^1n\tilde{a}u^3a^1$ $wi^1lain^3nha^2waun^1nha^2yu^3sx\tilde{a}^3$
 $yxau^2xai^3waun^1ya^3nha^2yu^3yah^3lxin^1tu^1wa^2$.
 $Yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}n^2t\tilde{u}^3$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$ $ha^3lo^2a^2$
 $a^3la^3kxi^2ta^3lu^2ni^2$, $wi^1ko^3nha^2$, $yah^3lxin^1tu^1wa^2$.
 $Yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}n^2t\tilde{u}^3$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$
 $w\tilde{a}n^3txa^2$ $\tilde{a}^3ne^3wxe^3ai^1nxa^3jau^3xu^1tai^2na^2$

ha³t₂³nxān²txi³ a³la³kxi²yah³lxin¹tu¹wa². Je³su²
 Kris²tu³jah¹lo²khai³xa² wi¹la² a³la³kxah¹lxin¹tu¹wi¹.

3 A²nxe³jau³xu¹tai²na² sa²kxai³lu² Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² ī³yau¹ū³nhē³jau³xai²la¹wa².
 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹ so¹lxi³
 a³la³kxi²khai¹nxe² wi¹ko³nha²khai¹nxe²
 nxe³jah¹lai²la¹wa². Nxe³kxe³su² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 yxo²ī²ki³kxai²nān²tu³ ju¹ta² yā¹nxe³sxā³
 a³la³kxi²ton³nē³lhī³nx2na³la².

4 Nxe³ha²kxai³ a²nū²a² ā³xai²na² wān³txa²
 ain³kxain¹yah³lxi³txa³hē¹la². Txa²wān³txa²

so¹lxi³ ain³kxi²sah¹lxi³hē¹la². A²nū²a²
 ā³su² te²a² wān³txa² wai³nxa³jau³xa²

ī³yxo²wi¹wi¹nxe³nha²sxā³ ī³ye³kxi¹nx2ti³sxā³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ā³na¹si¹nx2ti³jau³nū³su²

ī³ye³kxi¹nx2ti³kxa²yān³ti³su² ya³nx2ta¹wa².

5 Txai²na¹xai²na² Pau²lah³lo²na¹xai²na² u²
 hā³na³kxa³lxi³ yxau³ya³nx2ti³hxai²na¹tai¹ti²tu³wa².

Nxe³nx2ta¹kxa²ha³t₂³nxān²ti³txa²yxo²ka³nāu³nū¹ai²na²
 whāi²na¹qin³nha¹nx2ti³sxā³ ā³nū²ki¹nx2ta¹kxe³hū³nxe²

ain³ta³ki¹nx2ti³nha²sa³nha²wa². Na¹ha²kxai³

wxa²yxau³yah³lxin¹ju³ta² a²ha³t₂³nxa²

ain³kxi¹nx2ta¹ha²kxai³ kāin²ka³li³sa²si¹yha³lxin¹nha²wa².

Nxe³sxā³ wxa²yu³txai²na² wi¹lī³we¹yhu¹sxā³

yxau²xai³lye²yhu¹i² Kris²tu³jah¹la² hxi²ka²

kan²txi³ yxo²ī² nxe³yah³lxin¹ju³ta²

kāin² ka³li³sa²si¹yhah³lxin¹nha²wa².

Na¹ha²kxai³ yxau³ya³nx2ta¹kxe³hū³nxe²

wxa²ha³lo²ai²na² wi¹ju³txai²na² txa²yen³nai²na²

ī²ūh¹nx2ta¹kxe³hū³nxe² kāin²ka³li³sa²si¹yhah³lxin¹nha²wa².

Kris²tu³jah¹la² ā³nū²nx²sxā³ yxau³ye²ki³jau³su²

6 Jā¹nxa¹jau³su² e³a¹wa². A²wi¹lhī¹na² txā²
 Kris²tu³jah¹la² yxo²ī² ān³si³wxe³yah³lxi¹nhī¹nai³tā²
 nxe³sxā³:

— Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² Txa²hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³ka³khai³xai²la¹xā¹. Jah¹lai²na²
 so¹lxi³ yxo²i²a¹tū¹xā¹. Yah³lxin¹jau³su²
 yah³lxi³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa². Yah³lxin¹ka³tū³
 a²hī¹nai²na² jā¹nxe³yah³lxin¹jau³xai³ jā¹nxe³jau³lxi³
 Kris²tu³jah¹la² ā³nū²kxi²yah³lxin¹sxā³
 yxau²sa²tē³ye¹txain¹nū²hē³la². **7** Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 hi³sa³ka³txa² wi¹lā³nxe²kxi³sxā³ aū³txi³
 u²lā³nxe²kxi² ai³kxai²nān²tū³, wi¹wi¹nxe²
 we¹ni² kan²txi³ i³nha²sxā³ yxau² nxe³kxat3su²
 te²jai¹ti²tu³wa². Jā¹nxe³kat3sū³jah¹lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tū³ Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³
 kan²txi³ i³jah¹lxi³sxā³ a²wi¹lhī¹nān¹te² wān³txa²
 wi¹jau³xa² ī³yau¹ū³nx2ti³hxai²jau³nai¹tā²
 ī³wet1so¹jah³lxi³sxā³, Kris²tu³jah¹la² yxo²ī²
 kāi²nōn³jah¹lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 Txa²wā¹sū³na² ī³ka³li³ki²khai¹nxe³nx2ti³jau³su²
 ī³ye³kxi²txai¹yah³lxi³hē¹la².

8 Ha³lo²a² wi¹lī²jah¹lxi³hē¹la². A²nū²a²
 ī³ki³ha¹ki¹nx2ti³ha³ta²wa². A²nxe³tū³ka³txai²na²
 yuh³xai²nān¹jau³xa² so¹lxi³ ī³ye³i², wai³nxa³jau³xa²
 so¹lxi³ ī³ye³i², ha³yax3khin¹jau³xa² so¹lxi³
 ī³ye³i², hai³txi³ Je³su²jah³la² wān³txa² e³xa³i²
 nxe³tū³ka³txi³su² ya³nx2ti³ha³ta²wa². Nxe³sxā³
 ī³ki³ha¹ki¹nx2ti³sxā³ Txa²wā¹sū³na² hxi²ka²
 yxo²ī²yah³lxin¹ju³ta² sa²tā³ki¹nx2ti³kxa²yān³ti³su²
 ye¹nx2ta¹wa². **9-10** Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹sū³na²
 Si³yxau³tā³a² yā¹nxe³jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³

a²si³yxau³jah¹la² ne³te²hxi²kan¹khai¹nxe³sxā³,
 wxi²kin³ti³ton³khai¹nxe³ju³ta² a²yxo²ha³kxa²
 whāi²na¹ wā³ko³txa³kxe³su² Kris²tu³jah¹la²
 ne³te²nū²ai²na² yxau³te²ju²hē³la². Nxe³ha²kxai³
 wxāi²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la²
 ā³nū²nxi²sxā³ yxau³yah³lxin¹kxai²nān²tu³,
 a²hxi²kan¹ju³ta² wa³nūn³ta³ki²la²sxā³
 yxau²xai³yah³lx³h̄i³nxa¹lxa². Kris²tu³jah¹lai²na²
 hxi²kan¹txi³ ān³sen³sai¹khaix1jah¹lai²la¹wa².
 Yuh³xai²nān¹te² hxi²kan¹te²nāu³xa² ā³sen³sai²
 oh³xai²nān¹te² hxi²kan¹te²nāu³xa² ā³sen³sai²
 nxe³jah¹lai²la¹wa². Nxe³ha²kxai³ ya³nx2ta¹wa².

11 Kris²tu³jah¹la² ā³nū²nxi²sxā³
 yxau³yah³lx¹lxa². Yah³lx¹nha²kxai³
 wxa²ē¹nāu³ai²na² ko³nxe³thin¹ju³ta³lo³nx2ti³kxe³su²
 ā³wa²su¹txa²ti³na²hē³la². Hai³txi³
 yuh³xai²nān¹ta² hxi²ki³la³ kāi³ūh¹nx2ti³xa³hē³la².
 Kris²tu³jah¹la² kāi³ūh¹nx2ti³na²hē³la².
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² wxa²wa²sut1sxā³
 yxau²sa²tē³yah³lx¹lxa². 12 Jā¹nxe³kxe³h̄u³nxe²
 a²kxā³nxa² e³kxah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:
 — H̄i¹nān¹te²tu³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 so¹lx³ yxo²i²a¹tū¹xā¹. Sa²yxo²we¹ta¹tū¹xā¹.
 Nxe³yah³lxin¹jau³tu³ hā²wxān³txa³ ī³yau³xa²
 ū³h̄u¹ki²sa²sai¹nx2ti³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³nx2ti³tāu³a¹ ī³yau³xa² ū³h̄u¹ki¹nx2ti³tāu³a¹
 e³kxi²yah³lxin¹te³nah¹lxi¹:
 — H̄i¹na² ko³nxe³ti³ kāi³sxā³ yxau²xai³la¹ju³ta²
 ā³na¹a¹xā¹. Nxe³yah³lxin¹jau³tu³
 Kris²tu³jah¹la² ā³nū²nxi²sxā³ kwā³kxa²
 sa²nī³ki¹nx2ti³jut3sū³nxe² ū³h̄u¹ki¹nx2ti³na³la².
 Nxe³ha²kxai³ hā²wxān³txa³ ī³yau³xa²

sa²sai¹xi²nx2ti³tāu³a¹ Kris²tu³jah¹la² ā³nū²nxi²sxā³,
 nū³kxūn³txi³ ya³lu²yah³lxin¹jut3sū³ju³ta²
 ka³ten³su² ī³sa²yxau³xi¹nx2ti³jut3sū³nxe²
 sa²sai¹xi²nx2ti³tai¹ti²tu³wa². Jā¹nxe³sxā³
 Kris²tu³jah¹la² yxo²ī²yah³lxi¹nhī¹na¹
 Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu² nū³kxūn³nha²sxā³
 wxa²ē¹nāu³ai²na² tah²lxi³ we¹tū³nx2ti³na²hē³la².
 13 Jā¹nxa¹jau³su² kxā³nxa² ko³nxe³ti³ kāi³sxā³
 yxau²xai³yah³lxin¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Ko³nxe³ti³
 kāi³ju³ta³lo³jah³lxin¹kxe³su² wxa²wa²sut1sxā³
 yxau²xai³lyah²lxan³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Txa²wā¹sū³nu²kxai³lu² ten³ti³hex1yxah³lxan³kxe³su²
 Txa²wā¹sū³na² ya³lu²kxi²nē³jut3sū³nxe²
 yxau²xai³yah³lxin¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Te²yā¹nxe³sxā³
 ya³lu²te²nū³nhū³nxe² Txa²wā¹sū³na²
 yxau²xai³ye²ain¹yah³lxi³to³hin¹ta¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Yxān¹ta¹ a²hī¹nai²na² Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 yxo²ī²sxā³ ā³nū²nx²sxā³ yxau²xai³yain¹yah³lxi³ta¹hin¹ti³ai¹ti²tu³wa²
 Yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³su²
 tāu³a¹ ka³ten³ti³hi¹txa²lxi³ha²kxai³ wxa²ko³nxe³ti³
 kāi³yah³lxin¹ju³ta² wxa²wa²su¹txa²lxi³ha²kxai³
 nxe³nx2ti³ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². 14 Nxe³jut3sū³nxe²
 ko³nxe³ti³ kāi³ki³kxa² a²yxo²ha³kxa¹
 ū³wha²li¹la³kxi²ta¹hxai²hē¹la². A²nxe³txā³nxai²nān¹jau³su²
 ko³nxe³ti³ kāi³ki³kxa² yo³ha²ya³lu²kxi²nē³ju³ta³nū³a²
 sa²hē¹tē³ta¹hxai²hē¹la². Nxe³to³ta¹ Txa²wā¹sū³na²
 hi²sen³kxai³lu² ta³nxā¹nxai²na² tē³sxā³
 ū³ka³net3hxā³ta¹hxai²hē¹la². Kris²tu³jah¹la²
 hi³sa³ka³txa² ū³hxi²kī¹la³kxi²jut3sū³nxe²
 ū³hē¹jut3sū³nxe² hxa³kxi²nē³ta¹hxai²hē¹la².
 15 Nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹lo²su² te²hi²sen³kxai³lu²

a²ta³a² hxi²kan¹txi³nāu³xa² yxo²ha³kxa¹
 a²nū³kxūn³ju³ta² sa²so¹ki²hx³kxi²ka³tū³
 sa²yū³hē³nāu³lo³tain¹ta¹hxai²hē¹la². Ain¹ka³tū³
 Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ nū³kxūn³txi³
 ān³sen³sai¹yain¹ta¹hxai²hē¹la². Ain¹kxe³su²
 e³lē³na¹ a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ī²ain¹ta¹hxai²hē¹la².
 Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nē³li² ka³tēn³su²
 ī³sa²yxau³xi² oh³xan¹ko³nāu³a¹ ī³ka³la²
 nx³hī¹nai³tān²tū³ e³lē³na¹ ī²yain¹ta¹hxai²hē¹la².

16 Nx³ha²kxai³ a²nū²a² a³la³kxi²nxa³tū³ka³txi³su²
 te²a² ā³ke³tū¹nx2tain¹sxā³ ī³kwa³na³nx2ti³kxai²nān²tū³:

— Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²nē³ti³ai¹ti²tu³wi¹.
 Yxān¹ta¹ yu³tā³xa² tau³ton³kxi²nē³ju³ta³nū³a²
 yū²na³li¹. Nxe³ju³ta²sa¹: “Te²li²
 ī³yain³yah³lxi³txa³hē¹li¹. Tā³nxa²: ‘Jau¹xai²li²
 ī³na²yah³lxi³txa³hē¹li¹. Tā³nxa²: ‘I³la³kxai²na²
 ā³ki³wa³tāu³kxi²tāu³a² ā³ki³nū²ki¹xi²sxā³
 kāin² ī³yai³ni², sa²ba³to³nxe³ki³tāu³a¹
 ā³ki³nū²ki¹xi²sxā³ kāin² ī³yai³ni²,
 nx³jah³lxi³hē¹li¹. Tā³nxa² nxe³jah³lxi³hē¹li¹.”
 Nxe³jau³su² kwa³na³nx2tain¹nūn³na³li¹.
 Nxe³nx2ti³kxai²nān²tū³ ī³we¹txain¹yah³lxi³txa³hē¹la².
 ī³we¹tain¹yah³lxan³kxa²ha³tā³nxān²txi³
 wain³txi³ kāi³yah³lxi³hī³nxa¹lxa²,
 ī³ye³kxi¹nx2tain¹jau³xa² wai³nxa³ha²kxai³lu¹.
 17 A²nxe³jau³xai²na² ī³yain³ki³jau³nū³su² tā³nxa²
 ī³na²ki³jau³nū³su² tā³nxa² a²yxo²ha³kxa¹
 hxi²kan¹jau³sxa³wa². Yān³tai²na² Kris²tu³jah¹la²
 wxā²nxa³hī¹nāu³u¹tai²na² sa²yxo²we¹ki³jau³su²
 ta¹hxai²hē¹la². A²nxe³jau³xai²na² a²yen³kxa²
 a²yāu³ka³txi³hū³jau³su² ha²kxai³ a²yen³kxa²

ī²ki³sxa³kxa² wā²nā³ū¹nhē³te³lhxā³ nxe³jau³su²
 ha²kxai³ ta¹hxai²hē¹la². Yxān¹ta¹ a²hī¹nai²na¹
 hū³sxā³ Kris²tu³jah¹la² yū³ki³tā³la². Jah¹la² so¹lxi³
 hxi²kan¹khai¹nx2na³la². Nxe³ha²kxai³ tī³yau³xai²na²
 a²hxi²ka¹nx³jau³xai²na² ā³na¹jah¹lxi³sxā³
 Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³ sa²yxo²we¹jah¹lxi³hē¹la².
 18-19 Nxe³ha²kxai³ a²nū²a² wi¹lhin¹ki³lxo³jau³xa²
 ī³ye³kxi¹nx2ti³kxai²nān²tu³:

— Txai²li² kāin²txi³he¹jah¹lo²txā³i¹.
 Na¹ha²kxai³, wxi²kan¹txi³ Txa²wā¹sū³na²
 ī³hen³txi³jah¹lo²txā³i¹. Hāi¹nxe³sxā³
 oh³xan¹jah¹la²nāu³xa² so¹lxi³ ī³hen³txi²,
 ī³sa²nēn¹kxi², nxe³jah¹lo²sa¹i¹. Wān³txa² wi¹jau³xa²
 hxi²sxā³nho³jut3sū³jau³xa² a³la³kxi²jah¹lo²sa¹i¹.
 Ju¹ta² wain³na³li¹. Jā¹nxe³jah³lxi³hē¹li¹.
 Nxe³nx2ti³kxai²nān²tu³ ī³we¹txain¹yah³lxi³txa³hē¹la².
 ī³ki³ha¹ki¹nx2txai¹nhī³nx2na³la². ī³we¹tain¹yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txi³khai³xa² ā³na¹sxā³ ha³lo²a²
 wi¹khai¹nx2ti³ju³ta² ān³tī¹ki¹nx2ti³kxa²yān³ti³su²
 ye¹nx2ta¹wa². A²nxe³jah¹lai²na² yuh³xai²nān¹jau³xa²
 so¹lxi³ ha³tin³ti³ ī³ye³kxi¹nha²kxe³su². Kwa²
 kāin²ki³lxo³nha²jah¹lo²su² hī³nx2na³la². Hai³txi³
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ī³ye³kxi²nha²jah¹lo²su²
 hī³nx2nxā³wa². Hāi¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la²
 ā³na¹jah¹lo²su² hī³nx2na³la². Ha³lo²a²
 nxe³jut3sū³ju³ta²sa¹: A²nū²ai²na² a²ne³kxi³khai³xa²
 ā³na¹sa²tā³jah¹la² yā¹nxe³hī³nx2na³la².
 Nxe³kxa²ha³tih³xan²tu³:

— Je³su² Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³,
 txa²wā¹ne³ki³hū³jah¹lo²su² jah¹la² so¹lxi³
 sa²yxo²we¹ta¹tū¹xā¹. Nxe³ki³kxai²nān²tu³

txa²wā¹kī³na¹xai²na² whāi²na¹ Txa²wā¹sū³na²
ten³ki²nē³jau³su² jau¹lxi³wi¹lain³ta³kxi²sa²sai¹nha²sxā³
a³la³kxi² kāi²no³ni², hxi²kan¹ kāi²no³ni², a³lxi²
kāi²no³waun¹yhu¹i², hxi²nū¹nū³ kāi²no³waun¹yhu¹i²,
nxē³hī³ki³tā³la².

Kris²tu³jah¹la² *ya³lu²kxa²yā¹nxe³kxe³hū³sxā³*
yxau³ki³jau³su²

20 Jā¹nxa¹jau³su² Kris²tu³jah¹la²
ya³lu²kxi¹nx2ti³ta¹hxai²hē¹la². Nxē³hī¹nai³tā²te²tū³
oh³nāu³a¹ yxau³te²sin¹ta²wa². Yuh³xai²nān¹jah¹lo²su²
jā¹nxe³jah¹lo²sxa³lho³la². Nxē³ha²kxai³
wxāi²na² Kris²tu³jah¹la² ā³nū²nxi²sxā³
yxau³yah³lxin¹tū³kā³txi³ ī³nxai²na² yuh³xai²nān¹te²
yen³kxa² ya³lu²te²nū³nhū³yah³lxi³te²sin¹yu²hē³la².
Yah³lxin¹kxe³su² yuh³xai²nān¹te² yen³kxa²
yxo²ha³kxa¹ ā³na¹jah¹lxi³sxā³ wxa²wa²su¹nha²sxā³
yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la². Nxē³ha²kxai³ Sū³na²
wi¹la³ ī²nx2ti³si¹jau³nū³su² a²nū²a² yuh³xai²nān¹te²
wān³txa² ī³kwa³na³nx2ti³kxai²nān²tū³
sa²yxo²we¹jah³lxi³txa³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tū³:

— Yuh³xai²nān¹tū³kā³txi³su² na¹xā¹. Na¹ha²kxai³
yuh³xai²nān¹te² wān³txai²na² sa²yxo²we¹ta¹tū¹xā¹. 21 A²nxe³te²
Nxē³te²hū³yah³lxi³txa³hē¹la². wxa²yah³la²nāu³xu¹tai²na²
wān³txai²na²: wān³txai²na²sa¹:

— Te²li² wxa²wxai³txa³hē¹li¹. Ta³nxa²: ī³so¹jī²sāin³txa³hē¹li¹.
Yah³lxin¹kxai²nān²tū³ Sū³nu²kxai³lu²
wi¹la³ ī²nx2ti³xa³lho³li¹. Ta³nxa².
Nxē³jau³su² ī³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxā³ wā²nxū¹

e³kxi¹nx2ti³hxai²tai¹ti²tu³wa². 22 A²yen³kxa²

ĩ³ye³kxi¹nx2ti³kxai²na²:

— Wxa²wxai³txa³hẽ¹li¹. ĩ³so¹ji²sãin³txa³hẽ¹li¹.
Nxe³nx2ti³kxa² yen³kxa² yain³txi³su²
ta³nxa² ĩ³na²k¹jau³su² ta³nxa² āt1s²te²
yen³ki³su² ta³nxa² nxe³sxã³ ā³nhxi²tẽ³nha²sxã³
o²la³kxi²k¹kxai²nãn²tu³ ko³nxe³ti³ kãi³k¹kxa²
yo³ha² wxa²wa²su¹kxi²nẽ³lxa³lho³la².

23 Nxe³ha²kxai³ wãn³txa² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³jau³xai²na²
kwa² a³la³kxi²k¹lxo³nha²jau³xai²la¹wa².
Oh³nãu³u¹tai²nãn¹jah¹la²nãu³xa² ĩ³sa²nẽn¹kxi² kwa²
kãi²nxa³te²lo³nxe³nha² txa²wã¹n²ai²na² kãin²
khãuh³lxa³ti³hi¹nha² nxe³si¹nhẽ³jau³nu³ai²la¹wa².

— A³la³kxi²jau³su² te²s³lxi²na³na¹.
Nxe³nx2ti³ha³la². Nxe³nx2ti³kxa²ha³ta³nxãn²ti³
a²nxe³jau³xai²na² sa²yxo²we¹jah³lxin¹kxai²nãn²tu³
txa²wã¹s³nai³na² ko³nxe³ti³ qin³nyyah¹lxin¹ju³ta²
hxi²kan¹txi³ sa²hau³ko³nyhah¹lxi³h³nx2nxã³lxa².

3

1 Jã¹nxa¹jau³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²n²la²
ka³ten³su² ĩ³sa²yxau³xi²ta¹hxai²hẽ¹la². Ain¹ka³tu³,
a²h¹nai²na² oh³nãu³n²ka³nãu³a¹ Txa²wã¹s³na²
Si³yxau³jah¹la² a²wi¹tãu³a¹ hxi²kan¹khai¹nxe³tãu³a¹
yxau³yain¹na³la². Nxe³kxa² yã¹nxe³kxe³h³nx²
wxãi²na² sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² ã³n²nxi²sxã³
ya³lu²n²la² ka³ten³su² ĩ³sa²yxau³xi²sxã³
sa²yxo²ka³ta³wxe³yah³lxin¹jut3s²na³nxe²
wxa²ẽ¹nãu³ai²na² tah²lxi³ wet1s²na³lxi³na³la².
Nyhah¹lxin¹kxe³su² Txa²wã¹s³na² wãn³txa² so¹lxi³
ain³kxi²sxã³ sa²yxo²wet1si¹hah³lxin¹ja³kxa³n²na¹
ãn³ten³jah¹lxi³hẽ¹la². 2 Wxa²yxo²ka³nãu³a¹

whāi²na¹ wi¹lāin³nha¹jah³lxi³sxā³ Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² so¹lxi³ aīn³nha¹jah³lxi³sxā³
 sa²yxo²wet1si¹hah³lxin¹ja³kxa³nū³su²
 ā³ten³jah¹lxi³hē¹la². Hai³txi³ yuh³xai²nān¹te²
 yen³kxa² aīn³nha¹jah³lxi³sxā³ya³ni³li³yah³lxi³txa³hē¹la².
 3 Kris²tu³jah¹la² ā³nū²nxi²sxā³ya³lu²yah³lxin¹jut3sū³nxe²
 yuh³xai²nān¹te² yen³kxa² ā³na¹yah³lxi³te²sin¹yu²hē³la².
 Yah³lxin¹ka³tu³ a²hī¹nai²na² Kris²tu³jah¹la²
 ā³nū²nxi²sxā³ yxau³nyhah¹lxin¹sxā³ oh³nāu³a¹
 Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a¹ ka³ten³ti³
 yxau³yah³lxi³te²sin¹yu²hē³la². Yah³lx¹nha²kxai³
 wxa²ka³ten³syah¹lxin¹ju³ta² Kris²tu³jah¹la²
 hxi²ka²nāu³a¹ wi¹wi¹nxe² ū³whā¹ki¹nx2ti³kxe³su²
 wa²su¹wa²su¹ yxau²xai³yah³lxi¹lxa².
 4 Yah³lxin¹ka³tu³ yxan¹nāu³a¹ Kris²tu³jah¹lai²na²
 txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² ka³ten³ti³hi¹tē³jah¹lai²na²
 ā³wxā³ye²nx2ti³tu¹wa². Nxe³ye²nx2ti³tāu³a¹
 wxi²kin³ti³ton³kxa²yā¹nxe² e³lē³na¹
 ti³hi¹txa²lxi³tu¹wa². Nxe³nx2ti³ha²kxai³ wai³na²
 wxi²kin³ti³ton³sxā³ yxau³yain¹yah³lxin¹tu¹wa².

Sū³na² hxi²ka² tah²lxi³we¹tē³ju³ta² ū³jau³su²
 5 Kris²tu³jah¹la² ā³nū²nxi²sxā³
 yxau³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ yuh³xai²nān¹te²
 yen³kxa² yxo²kwāi³yah³lxin¹jau³su²
 ā³nā¹hxa³jah¹lxi³hē¹la². — ū³su²lhā³nha²ki³jut3sū³nxe² txa²kō³nxe³ju³ta²
 yxo²kwāi³na¹ju³ta² ā³nā¹hxa³ta¹tū¹xā¹.
 Yah³lxin¹jau³su² nxe³jah³lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ a²nū²a² ā³xa²
 sxe³xa³ka³lxu³su² ta³nxa² a²nū²a² ā³xa²
 in³txi³su² ta³nxa² wa³ni³lon³kxi²nyhu¹kxi³ju³ta²

ā³na¹i², in³txa² in³txa² ā³xa² ko³nxe³ti³
 wa³nī³lon³kxi²nyhu¹kxi³ju³ta² ā³na¹i², ko³nxe³ti³
 yxo²kwāin³yah³lxin¹ju³ta² ā³na¹i², a²nū²a² ā³xa²
 yen³kxa² kāin² yxo²kwāin³yah³lxin¹ju³ta² ā³na¹i²,
 nxe³jah³lxī³hē¹la². Nxe³ju³ta²:

— Yen³kxa² ā²la² kāi²non³sxā³ yxo²kwāin³sa³nhā¹.
 Yah³lxin¹kxai²nān²tū³ a²nxe³te² yen³kxai²na²
 wxa²sū³na²lon³sxā³ sa²yxo²we¹jah³lxin¹jut3sū³nxe²
 yxau²xai³lyah³lxī³hī³nxa¹lxa². Ju¹ta² wai³nxa³wa².
⁶ A²nxe³te² ha³lo²ai²na² ko³nxe³ju³txai²na² a²nū²a²
 ka³lxa¹khaix1nxe³te²nāu³xa² Txa²wā¹sū³na²
 sa²yxo²ā³sxā³ yxau²xai³lain¹tū³kā³txa²
 kāi³ain¹na³la². Nxe³ain¹ju³ta² a²wah³yu³ta²
 Txa²wā¹sū³na² ko³nxe³ti³ ī³yī¹li²hain¹nūn³tu¹wa².
⁷ Nain¹sxā³ wxa²yu³tai²na² nxe³ain¹kxa²
 yā¹nxe³sxā³ ko³nxe³ju³ta³lot3sxā³
 yxau²xai³lyah³lxī³ta¹hain¹ti³ai¹ti²tu³wa².
 Yah³lxin¹kxe³su² ko³nxe³ti³ kāi³ain¹kxa² yā¹nxe²
 yxau²xai³lyah³lxī³ta¹hain¹ti³ai¹ti²tu³wa².

⁸ Yxān¹ta¹ wxa²ē¹nāu³ai²na² tah²lxī³
 we¹tūh¹nx2ti³ha²kxai³ a²hī¹nai²na² te²u¹jā¹nxe³te²
 ko³nxe³ju³ta² ā³nā¹hxa³jah¹lxī³hē¹la². Wā²la²
 ko³nxe³ka³lo³a² sa²sai¹ka²na¹yah³lxin¹jut3sū³nxe²
 wxa²ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta²
 ā³nā¹hxa³jah¹lxī³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 a²nū²a² ā³xa² ī³xān³ta³kxi², ī³wā³lon³kxi²,
 a²nū²a² ko³nxe³ti³ kāi³ki²nyhu¹i², a²nū²a² ā³xa²
 o³nxa³te²lot3sxā³ ī³ye³kxi²yu¹i², yxo²ko³nxe³ti³
 ī³ye³i², nxe³yah³lxin¹ju³ta² yxo²ha³kxa¹
 ā³na¹jah¹lxī³hē¹la². ⁹ Jā¹nxe³sxā³ kxā³nhxī¹nān¹te²
 ī³nxai³tā² ko³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹te² ī³nxai³tā²

ã³na¹yah³lxi³te²sin¹yu²hẽ³la². Nxe³ha²kxai³
 ha³yã³kxa² ñ³ki³ha¹ki²nha¹ju³ah³lxi³hẽ¹la².
 10 Yah³lxin¹kxai²nãñ²tû³ Txa²wã¹sû³na²
 Si³yxau³tãu³a¹ wxa²é¹nãñ³ai²na² tah²lxi³
 we¹txa²lxi³te²ju²hẽ³la². Nxe³nx2ti³ju³ta² Sû³na²
 é¹nãñ¹jau³su² te³nah¹lxi¹:

— Txa²wẽ³ha³lxa² a²é¹nãñ³ai²na² tah²lxi³
 wet1sa²tẽ³ai¹na¹xã¹. Na¹ka³tû³ Txai²yã¹nxe²
 sa²tẽ³ain¹tû¹xã¹. Ye³kan¹txi³ ñ²sain¹txai²lã¹; 11 Nxe³ha²kxai³
 Nxe³nx2ti³jau³su² Txa²wã¹sû³na² wxa²é¹nãñ³ai²na²
 wet1sa²tẽ³nx2ti³na³la². 11 Nxe³ha²kxai³
 txa²wã¹ki³na¹xai²na² Sû³na² wẽ³ha³lxi³su²
 te²ki³na¹xai²na² a²hãi¹nxe³tû³ka³txain²txi³
 txa²wã¹é¹nãñ³ai²na² tah²lxi³ we¹tû¹nhẽ³na³la².
 Nxe³sxã³ a²nû²a² Ju³te²a² nû³ka³txi³su²
 ta³nxa² Ju³te²a² nû³ka³txi³sxa³tû³ka³txi³su²
 ta³nxa² nxe³ki³kxa²ha³ta³nxãñ²ti³ hai³txi³
 ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki³sxa³ha²kxai³,
 û³sa³si³tû³ko¹kxã¹nha²jah¹lo²su² ta³nxa²
 û³sa³si³tû³ko¹kxã¹nha²nxa³jah¹lo²su²
 ta³nxa² nxe³ki³kxa²ha³ta³nxãñ²ti³ hai³txi³
 ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki³sxa³ha²kxai³,
 kwa³jan³ti³su² ta³nxa² wa³nûñ³khaix1tû³ka³txi³su²
 ta³nxa² nxe³ki³kxa²ha³ta³nxãñ²ti³ hai³txi³
 ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki³sxa³ha²kxai³,
 a²wa³kxẽn³yah³la² wa³ka³li³yu³ta³lot3sxã³
 yxau³jah¹lo²su² ta³nxa² hãi¹nxe³sxã³
 wxa²wa²sut1sxã³ yxau³jah¹lo²su²
 ta³nxa² nxe³ki³kxa²ha³ta³nxãñ²ti³
 ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki³sxa³ha²kxai³,
 nxe³hi³ki³tã³la². Ha³na³ka³lxin³ye²nyhu¹ki³ju³ta²
 yû²nxa³wa². Yxãñ¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹lo²su²

jah¹la² Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
 ha²kxai³, txa²wā¹nxū²kwai³nāu³a¹
 nxū²kwai³yxau³nē³jah¹lo²su² ha²kxai³,
 nxe³nē³na³la². Txa²wā¹kī³na¹xai²na²
 yxo²ha³kxa¹ txa²wā¹ē¹nāu³a²na² tah²lxi³
 we¹tū¹nhē³na³la². Nxe³jau³xai²na² so¹lxi³
 hxi²kan¹khai¹nxe³jau³xai²la¹wa².

¹² Wxāi²na² Txa²wā¹sū³na² nū³ka³txi³syah¹lxi¹lxa².
 A³lxi¹nx2ti³ha²kxai³ wā²nxa³ka² so¹nx2ti³ha²kxai³
 nxe³nx2ti³tū³ka³txi³syah¹lxi¹lxa². Yah³lxin¹kxe³su²
 wā²la² wi¹ka³lo³a² ū³whi²kxi²nyhah¹lxin¹jut3sū³nxe²
 wi¹la³ kāi³ū¹nyha¹jah³lxi³hē¹la². ī³yan³ta³kxi²nyhu¹i²
 wi¹kāi³kxi²nyhu¹i² a²nū²a² ā³xa² kāin²te²lo³nyhu¹i²
 hxi²kwa³ya²nyhu¹xa³i² ya³nān³ta³ki²la²sxā³ yxau²
 nxe³jah³lxi³hē¹la². ¹³ Jā¹nxe³sxā³:

— A²nū²a² ā³xa² wain³txi³ kāi³ū¹sa²nxa³xā¹.
 Nxe³yah³lxin¹kxai²nān²tū³ wxāi¹ta²
 ī³kwai²kxi²yah³lxi³txa³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 Je³su² Kris²tu³jah¹la² wxa²ko³nxe³ti³
 kāi³yah³lxin¹ju³ta² wxa²wa²su¹txa²lxi³kxa²
 yā¹nxe³sxā³a²nū²a² ā³xai²na² wxa²wa²su¹txain¹yah³lxi³hē¹la².

¹⁴ Hāi¹nxe³kxe³hū³nxe² hxi²ka¹na³wha³to²hi²nxe³sxā³
 a³lxi²waun¹nha¹jah³lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
 wxa²yxo²kēn¹tīn³nāu³xai²na² whāi²na¹ au³txi³
 wi¹lāi³nyhu¹sxā³hāi¹nxe³kxe³hū³nyhu¹ah³lxin¹tu¹wa².

¹⁵ Txa²wā¹nū²ai²na² ka³na³ka³na³kxan²ti³
 ka³lxa¹kxi²nē³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³te²na²
 wi¹lain³ta³kxi²nyhu¹te²ju²hē³la², ha³na³ka³lxi²
 we¹nxai³kxan²ti³na². Te²yā¹nxe³kxe³hū³nxe²
 txa²wā¹kī³na¹xai²na² ka³lxa¹kxan²ti³
 wi¹lain³nha¹jah³lxi³hē¹la². Nxe³si¹nyhah³lxin¹jau³su²

Kris²tu³jah¹la² wā²nxa³kxa² sa²so¹nx2ti³ta¹hxai²hē¹la².
Nxe³ha²kxai³ wxa²ē¹nāu³ai²nān¹jau³kxai³lu¹:

— Wxāñ³txai²na² e³kxi²na¹kxai²nān²tu³ wi¹lain³nha²
Kāi²no³nh̄³kxai²nān²tu³ wain³tu¹wa². Yxāñ¹ta¹ kāi²nxa³to³nh̄³kxai²nān²tu³
Jā¹nxe³kxa²yo³su² ī³ye³kxi²yah³lxin¹tāu³a¹ nxe³jah³lxī³hē¹li¹:
— Txa²wā¹sū³nāi³. Nxe³jah³lxī³to³hē¹la². Kris²tu³jah¹la² wāñ³txa² ã³nxū²kwai³wi¹nha¹jah³lxī³sxā³ ain³kxi¹jah³lxī³hē¹la². wāñ³txai²na² a³la³kxi²te²lon³nx2ti³nū²la² wi¹tīh³na² hain³sxā³ ī³yau¹ū³nyhu¹i² ko³nxe³tīh³na² ā³na¹si¹ja³ka³nū³su² ī³tih³nxe³nyhu¹i² nxe²waun¹nha¹jah³lxī³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³, ka³lih³khai¹nxe³sxā³ ī³wi¹lxo³kxi²nx2ti³jau³su² ī³hain³kxi¹jah³lxī³hē¹la².

e³kxi²na¹jau³nu³a² txa²wā¹kī³na¹xai²na² kāi²no³nh̄³kī³ji¹wi¹?
e³kxi²yah³lxin¹ju³ta³nū³a² wai³nxa³lho³la². Txa²wā¹sū³na²

Wi¹lxo³kxi²sa¹lxī¹. 16 Nxe³ha²kxai³

yxo²ha³kxa¹ sa²wai³wait3sxā³ Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ tīh³na² tīh³na² tīh³na² hain³sxā³ hain³sxā³ nxe²waun¹nha¹jah³lxī³hē¹la². wxa²ē¹nāu³ai²na² Txa²wā¹sū³na² Txa²wā¹sū³na²

17 — Hāi¹nxe³kxe³hū³nxe² ha³lo²a² ī²li³ju³ta² kāi³ta³nxa² na¹tū¹xā¹. Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Je³su²jah³la² sa²yxo²we¹jah³lxī³sxā³ kāi³jah¹lxī³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹wī³na² Je³su²jah³la² ā³nū²nxi²sxā³ Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹ Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³tāu³a¹ ī³wi¹lxon³ki¹jah³lxī³hē¹la².

Wi¹la³yxau²xai³la³kxi³nyhu¹kī³jau³su²

18 A²sxe³xa³ka³lxu³nāu³xāi³, ain³kxi²sah¹lxi³hē¹na².

*— Sū³na² wē³su² na¹xā¹. Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
wxa²wē³sāi¹ah³lai²na² wi¹la³sa²yxo²we¹jah³lxi³hē¹na².
Ju¹ta² wain³na³na¹. Ya³nx2ta¹xa².*

*19 Jā¹nxe³sxā³ a²wē³sāi¹yah³lo²nāu³xāi³,
ain³kxi²sah¹lxi³hē¹la². Wxa²sxe³xa³ka³lxai²na²
a³lxi¹jah³lxi³hē¹la². ī³xan³ta³kxah¹lxi³txa³hē¹la².
Thāi³ti³la² wi¹kāi³ūh¹jah³lxi³hē¹la². Ya³nx2ta¹wa².*

*20 Jā¹nxe³sxā³, a²wē³ha³lxi³nāu³xāi³,
ain³kxi²sah¹lxi³hē¹la². Wxa²wī³nai²na² sa²yxo²we¹ti²
wxa²hā³ka³nai²na² sa²yxo²we¹ti² a²hāi¹nxe³ti³xa¹
nxe³jah³lxi³hē¹la².*

*— Sū³na² wēn³su² na¹xā¹. Nxe³na¹ha²kxai³
sa²yxo²we¹ta¹tū¹xā¹. Yah³lxin¹kxai²nān²tū³
Txa²wā¹sū³na² ī³ka³li³kxi²yah³lxin¹tu¹wa².
Ya³nx2ta¹wa².*

*21 A²wī³nu¹nāu³xāi³, nxe³jah³lxi³sā²nhē³la².
— Sū³na² wēn³su² na¹xā¹. Nxe³na¹ha²kxai³
txa²wē³sai²na² ī³wai³ki²so¹na¹tū¹xā¹.
Yah³lxin¹kxai²nān²tū³:*

*— ī³kwai²kwāi²ki² ān³sen³sai¹sxā³
ī³wai³kxū¹yu³nha¹tū¹xā¹. Yah³lxi³txa³hē¹la².
ī³hxī²ka¹nyhah¹lxa³nha²kxai³:*

*— Hxi²kan¹txi³ wain³txi³ kai³a¹nxā³nhī².
Wxa²wē³sai²na² nxe³ye¹nx2ti³kxa²yān³txi³su².
Ya³nx2ta¹wa².*

*22 Jā¹nxa¹jau³su² a²wa³kxēn³yah³lo²lot3sxā³
yxau³yah³lxin¹te² ī³nxai²na² ī³ye³kxi¹nx2ta¹wa².
Wxa²wa³kxē³yah³lai²na² yuh³xai²nān¹te²
wa³kxēn³yah³lai²na² a²wān³txa² yxo²ha³kxa¹
sa²yxo²we¹jah¹lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tū³:*

— Txa²hxi²kan¹ta² Si³yxau³khaix3jah¹la²
 Je³su² Kris²tu³jah¹la² ī²sa²tē³sa³nha¹.
 Sa³ha²kxai³ Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 whāi²na¹ kāi³hxā³ta¹tū¹xā¹. Yah³lxin¹jau³su²
 yuh³xai²nān¹te²na² wa³kxēn³yah³lai²na²
 sa²yxo²we¹jah¹lxi³hē¹la². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 kwa²wi¹wa³kon³ki³lxo³yxah³lxi³txa³hē¹la².

— Txa²wa³kxēn³yah³lai²na² ī²so¹sa³kxai²nān²tu³
 wi¹wa³kon³kxai¹na¹tū¹xā¹. Wi¹lxo³kxai¹na¹txai²lā¹;
 Yxān¹ta¹ ī²so¹sa²nxa³kxai²nān²tu³
 yai¹nhī³nxa²nxa³xā¹. Hāi¹nxe³sxā³
 u³lha²hī³nx2na³na¹. Nxe³yah³lxi³txa³hē¹la².

23 Nxe³ha²kxai³:

— A²wa³ka³li³yu³ta² ī²li³ju³ta² kāi³a¹tū¹xā¹.
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ wxa²yxo²ka³nāu³ai²na²
 whāi²na¹ wi¹lāi³nyah¹lxin¹kxai²nān²tu³:

— Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
 wa³kon³kxi²na¹kxa² yā¹nxe³sxā³
 yuh³xai²nān¹tū³kā³txa² wa³kon³kxai¹na¹tū¹xā¹.
 Nxe³yah³lxin¹jau³su² kāi³jah¹lxi³hē¹la².

24 Yuh³xai²nān¹ta²

wa³kon³kxi²yah³lxin¹kxan²ti³ Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² Hi²sen³su²
 wxa²wa³kxē³yah³lo²khai³xai²la¹wa². Nxe³te²su²
 ha²kxai³ yan¹nāu³a¹ hā²wxān³txa³
 ū³yho³hi¹nx2ti³ju³ta² yū³tu¹wa². A²nxe³jut3su²
 ha²kxai³ yuh³xai²nān¹te² wa³kxēn³yah³la² wi¹la³
 wa³kon³kxi¹jah³lxi³hē¹la². Nxe³ya³nx2ta¹wa².

25 Yxān¹ta¹ a²nū²a² ī²li³te²la³ wain³txi³
 kāi³xa³kxai²nān²tu³ wain³txi³ kāi³ai¹nxa³kxa²
 yā¹nxe³jau³su² Txa²wā¹sū³na² ū³yho³hi²hain¹tu¹wa².
 Hai³txi³ Txa²wā¹sū³na² jau¹xai²na² sa²yat1sxā³

wain³txi³ kāi³xa³jah¹la² wi¹lū³yho³hi²hain¹ju³ta³la³
yū²nxa³wa². Jā¹nxe³nx2ti³ha³ta²wa².

4

1 A²nū²a² wa³kxēn³yah³lo²nāu³xāi³,
nxe³jah³lxī³sa²lxa². Wxa²sa³wi³ha³lxai²na²
wxa²wa³ka³li³yu³ta³lo³tain¹sxā³ā³wa³kon³ki¹nx2tai¹tū³kā³txai²na²
wain³txi³ ān³kāi³ū¹txain¹yah³lxī³hē¹la².
Yah³lxin¹kxai²nān²tū³: — Txai²na² Kris²tu³jah¹la² a²wa³kxēn³not3sa²kah³lo²sa¹xā¹.
Oh³nāu³u¹tai²nān¹jah¹lai²la¹xā¹. Nxe³sxā³
wa³ka³li³yu³ta³lot3sain¹te²nū³kā³txa²
a²wa³kxēn³not3tai¹na¹kah³lo²sa² kxa²yā¹nxe²
Kris²tu³jah¹la² wa³ka³li³yu³ta³lo³ta¹wi¹.
Nxe³jah³lxī³hē¹la². Nxe³ya³nx2ta¹wa².

Wān³txa² ī³ti³nxe³nē³jau³su²

2 Hāi¹nxe³kxe³hū³nxe², Txa²wā¹sū³na²
ha³tin³ti³ ī³ye³kxi¹txain¹yah³lxī³hē¹la². Ha³lo²a²
ī²li³ju³ta² ī³ha¹txi¹nx2ti³ju³ta² Txa²wā¹sū³na²
ī³ye³kxi¹txain¹yah³lxī³hē¹la². Nxe³sxā³
ī³ye³kxi²yah³lxin¹kxai²nān²tū³ ī³ye³jah¹lxī³hē¹la². — Txa²sū³nāi³. ī³ye³kxi¹nxa²ha¹ju³ta²
kāi³ū¹sa¹nha²kxai³ wi¹lxo³kxi²sa¹lxī¹.
Nxe³jah³lxī³hē¹la². 3-4 Yah³lxin¹kxai²nān²tū³: — Kris²tu³jah¹la² sa²hau³ko³tē³jah¹lai²la¹xā¹.
Nxe³jau³xai²na² kxā³nāu³u¹tai²na²
a³la³kxai¹nxa³jau³su² ta¹hxai²hē¹la². Yxān¹ta¹
a²nxe³te² wān³txai²na² a²hī¹nai²na²
a²nū²a² yxo²ha³kxa¹ ī³yau¹ū³jah¹lo²sa¹wa².
Na¹kxa² yo³ha² sxi²ha² kan²thī³na² Sū³na²
wān³txa² sa²yxo²ā³tū³kā³txa² hxi²ki³kxai³lu²

$\tilde{u}^3t\tilde{i}^1ki^2sain^1na^2h\tilde{e}^3la^2.$ $Nxe^3ha^2kxai^3$
 $nxe^3na^1ju^3tai^2na^2$ $ha^3lo^2ai^2na^2$ $Txa^2w\tilde{a}^1s\tilde{u}^3na^2$
 $\tilde{i}^3ye^3kxi^1txain^1yah^3lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$ $Yah^3lxin^1te^3nah^1lxi^1:$
 — $S\tilde{u}^3na^2$ $nxit3s\tilde{i}^1lxi^1.$ $Pau^2lah^3lai^2na^2$
 $wxa^2w\tilde{a}^3txai^2na^2$ $a^2n\tilde{u}^2a^2$ $yxo^2ha^3kxa^1$
 $\tilde{i}^3yau^1\tilde{u}^3lhxun^1na^3li^1.$ $Nxe^3ju^3ta^2$
 $sa^2hxi^2ka^1t\tilde{u}^1txain^1s\tilde{i}^1nh\tilde{e}^3li^1.$ $Nh\tilde{i}n^1kxai^2n\tilde{a}^2tu^3$
 $a^2n\tilde{u}^2a^2ka^3lxa^1t\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$ $wi^1lai^3ki^2nha^2ti^3hi^1t\tilde{u}^3txain^1s\tilde{i}^1nh\tilde{e}^3li^1.$
 $Nai^1nh\tilde{i}n^1kxai^2n\tilde{a}^2tu^3$ $Pau^2lah^3lai^2na^2$ $wxa^2w\tilde{a}^3txa^2$
 $wi^1wi^1nxe^2$ $a^2si^3yxau^3t\tilde{a}^3a^1$ $\tilde{a}^3no^1xa^3kxe^3su^2$
 $\tilde{i}^3ye^3kxi^2yhain^1tu^1wi^1.$ $A^2n\tilde{u}^2a^2$ $yxo^2ha^3kxa^1$
 $\tilde{a}^3ne^3wxe^3txai^2li^1.$ $Nxe^3ka^2ki^2sah^1lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$
 5 $Ju^1ta^3la^3$ $na^1ha^2kxai^3,$ $a^2n\tilde{u}^2a^2$ $S\tilde{u}^3na^2$ $w\tilde{a}^3txa^2$
 $yxo^2i^2ai^1nxa^3t\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$ $yxau^3yain^1yah^3lxi^1lxa^2.$
 $Nxe^3ha^2kxai^3$ $a^3la^3kxi^2khai^1nxe^3sx\tilde{a}^3$
 $yxau^3je^1txain^1yah^3lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$ $Yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}^2tu^3:$
 — $Je^3su^2jah^3la^2$ $\tilde{i}^3yau^1\tilde{u}^3hai^1na^1txai^2l\tilde{a}^1,$
 $kw\tilde{e}n^1tai^2na^2s\tilde{a}^1.$ $Yxan^1n\tilde{a}u^3a^1$
 $sa^2hxi^2kat1sa^2nxa^3kxa^2y\tilde{a}n^3ti^3s\tilde{a}^1.$ $Yain^1yah^3lxin^1jau^3su^2$
 $S\tilde{u}^3na^2$ $w\tilde{a}^3txa^2$ $\tilde{i}^3yau^1\tilde{u}^3txain^1yah^3lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$
 6 $Nxe^3ha^2kxai^3a^2n\tilde{u}^2a^2$ $\tilde{a}^3xa^2\tilde{i}^3ye^3kxi^2yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}^2tu^3$
 $th\tilde{a}i^3ti^3la^2$ $wi^1lhin^1jau^3xa^2$ so^1lxi^3 $a^3la^3kxi^2jau^3xa^2$
 so^1lxi^3 $\tilde{i}^3ye^3kxi^1txain^1yah^3lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$
 $Yah^3lxin^1kxai^2n\tilde{a}^2tu^3,$ $j\tilde{a}^1nxe^3sx\tilde{a}^3$
 $a^2n\tilde{u}^2a^2$ $\tilde{i}^3lxi^3te^2la^3$ $S\tilde{u}^3na^2$ $w\tilde{a}^3txa^2$
 $\tilde{i}^3w\tilde{a}^3txi^1nx2tai^1kxai^2n\tilde{a}^2tu^3$ $w\tilde{a}^3txa^2$ $wain^3txi^3$
 $\tilde{i}^3tih^3nxain^1yah^3lxin^1jau^3su^2$ $a^3la^3kxi^2sx\tilde{a}^3$
 $\tilde{i}^3wa^2l\tilde{u}^3xain^1yah^3lxi^3h\tilde{u}^3nxa^1lxa^2.$
 $A^2ha^3ta^3nxa^2\tilde{u}^3sa^2si^1h\tilde{a}^3jau^3su^2$
 $7-8$ $Nxe^3nxa^2ha^1te^1$ $Ti^3ki^2kah^3la^2$ $txa^2w\tilde{a}^3t\tilde{a}^3jah^1la^2$
 $a^3lxi^2na^1kxah^3lai^2la^1wa^2.$ $A^2nxe^3jah^1la^2$
 $txai^2y\tilde{a}^1nxe^3te^2h\tilde{u}^3sx\tilde{a}^3$ $Txa^2w\tilde{a}^1hxi^2kan^1ta^2$

Si³yxau³jah¹la² wa³kon³kxi²jah¹lai²la¹wa². Ha³ya³kxa²
 Sū³na² wa³ka³li³yu³ta² ā³na¹ti³hex1jah¹lo²sxa³wa².
 A²nxe³jah¹la² ī³sa²si¹hā³ūh¹nx2ta¹wa².
 Nxē³nx2ta¹ka³tu³ txa²ha³lo²a² yxau²xai³la¹ju³ta²
 a²ha³tā³nxa² ī³ye³kxi² txa²nū³ka³txa²
 tī¹nān¹ta³nū³ka³txi³ na¹xai²na² yxo²ha³kxa¹
 yxau²xai³lhī¹na¹ju³ta² a²ha³tā³nxa² ī³ye³kxi²
 nxe³nx2tain¹tu¹wa². Nxē³nx2tain¹kxai²nān²tu³
 ī³kwxē²kxi² wi¹lxo³kxi² nxe³nx2tain¹tu¹wa².
 Jā¹nxe³si¹nx2ta¹jau³su² ī³sa²si¹hā³ūh¹nx2ta¹wa².
 9 Nxe³sxā³ O³ne²si³mah³la² wxa²nū³ka³txi³su²
 ha²kxai³ ha³ya³kxa² Sū³na² wa³ka³li³yu³ta²
 ā³na¹ti³hex1jah¹lo²sxa³ha²kxai³ a³lxi²na¹kxah³lo²su²
 ha²kxai³ nxe³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹lai²na²
 O³ne²si³mah³lai²na² Ti³ki²kah³lai²na² ain¹sxā³
 ān³tī³xi¹nx2tain¹tu¹wa². Nxē³nx2ti³sxā³
 tī¹nān¹te² ha³lo²a² a²ha³tā³nxa² yxo²ha³kxa¹
 ī³yau¹ū³nx2ti³tu¹wa².

10 Jā¹nxe³sxā³ A³ris³tar²kah³la² sxi²ha²
 kan²thī³ thī¹nai²na² ū³tī¹ki²sa²sxā³
 yxau³na¹kxa² yā¹nxe² yxau³ya³sain¹na³la².
 A²nxe³jah¹la² ī³hen³txi³nx2ti³ha²kxai³,
 Mar²kah³la² Bar³na³be²ah³la² a²sa³wi³sah³la²
 ī³hen³txi³nx2ti³ha²kxai³, nxe³nx2ti³na³la². A²nxe³te²
 Mar²kah³lai²na² ā³tī³xi¹nx2ti³kxai²nān²tu³
 wi¹li³hen³txi³txain¹yah³lxi³hē¹la². Yxau³ain¹ju³ta²
 wā²nā³ūh¹txai¹yah³lxi³hē¹la². Jā¹nxe³nx2ta¹jau³su²
 a²kxā³nxa² ū³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
 11 Jā¹nxe³sxā³ Jo³su³e²ah³la² a²i³lxi³ ā³xa²
 Jus²tu³jah¹la² ī³hen³txi³nx2ti³nūn³na³la².
 A²nxe³jah¹lo²nāu³xai²na² ha¹li¹ ka³na³ku²
 jah¹lo²nāu³xai²na² A³ris³tar²kah³lai²na²

Mar²kah³lai²na² Jo³su³e²ah³lai²na² nain¹sxā³
 Ju³te²a² nū³kā³txi³sain¹na³la². Te²na² so¹lxi³
 txai²yā¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ā³si³tē³kxi²si¹hain¹jau³su² kō³nxe³ti³ kāi³ain¹kxa²
 yo³ha² ā³wa²su¹ju³ta² ī³hen³txain¹nūn³na³la².
 Nxe³ha²kxai³ ī³nxū²kwai³lxū¹sain¹to³nha²hē³la².
 Yxān¹ta¹ ti¹na² sxi²je³na² yxau³na¹thī³nai²na²
 Ju³te²a² nū³kā³txi³sain¹tū³kā³txi³su² jah¹lo² ā³xa²
 ā³hxī²nū¹nūh¹sain¹ju³ta³la² yū³sai¹nhxai²nxa³hē¹la².

12 Jā¹nxe³sxā³ E³pa²frah³la² wxa²nū³kā³txi³sain¹nū³nha²kxai³,
 Je³su² Kris²tu³jah¹la² wa³ka³li³yu³ta³lot3jah¹lo²su²
 nx2na³la². A²nxe³jah¹la² ī³hen³txi³nx2ti³nūn³na³la².
 A²nxe³jah¹lai²na² Txa²wā¹sū³na² ha³tin³ti³
 ā³nxū²kwai³lxū¹ti³nha²sxā³ ī³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:
 — Sū³na² nxe³ti¹. Ko³lo³sē²sa³ nū³kā³txai²na²
 wxa²ē¹nān¹jau³xa² kan²txi³ yxo²i²sxā³
 a³la³kxi²ta³lun²sxā³ sa²yxo²we¹ta³lu²ni²
 wa³nūn³ta³ki²la² wi¹lhin¹khai¹nxe² nxe²
 yxau²xai³lain¹ju³ta³nū³a² ti³hi¹txai¹nhē³li¹.
 Nxe³nx2ti³to³hxai²na²hē³la². **13** A²ya³la³tu³
 txa²yen³nāu³a¹jah¹lai²na² wxāin²txi³ Txa²wā¹sū³na²
 sa²hau³ko³ti³hi¹txa²lxī³si¹jau³nū³su² kāin²
 ī³ye³kxi², La³o³ti³se²a²thī³nān¹tū³kā³txain²txi³
 Txa²wā¹sū³na² Sa²hau³ko³tain¹si¹jau³nū³su² kāin²
 ī³ye³kxi², I³ra²po³li³thī³nān¹tū³kā³txain¹txi³ jā¹nxe²,
 nxe³jah¹lai²la¹wa². **14** Jā¹nxe³sxā³ Lu²kah³la²
 hī³ne³kxa² a²hoh³lxah³la² a³lxī²si¹na¹kah³la²
 ī³hen³txi¹nx2ti³si¹nha²kxai³ Te³ma²sah³la²
 ī³hen³txi¹nx2ti³si¹nha²kxai³ nxe³nx2ti³sīn¹na³la².
15 Jā¹nxe³sxā³ txai²na¹xai²na² Txa²wā¹sū³na²
 wē³ha³lxī³nū³kā³txa² ī³hen³txi³ti³ten³sa³nha²wa².
 Na¹ha²kxai³ La³o³ti³se²a²thī³nān¹tū³kā³txa²

$\tilde{I}^3hen^3txai^1na^1ha^2kxaj^3$ $N\tilde{I}^2fa^3ka^3lxax^2$
 $\tilde{I}^3hen^3txi^3na^1ha^2kxai^3$ $Kris^2tu^3jah^1lai^2na^2$
 $w\tilde{a}n^3txa^2$ $yxo^2\tilde{i}^2sx\tilde{a}^3$ $yxau^2xai^3t\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$
 $\tilde{a}^3nhai^1t\tilde{u}^3ye^2t\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$ $ta^1ka^3lxai^2na^2$ sxi^2ha^2
 $\tilde{a}^3y\tilde{a}n^3ki^3n\tilde{u}^2ki^2sx\tilde{a}^3$ $Txa^2w\tilde{a}1s\tilde{u}^3na^2$ $hain^3jau^3xa^2$
 $\tilde{I}^3hain^3kain^1ni^2$ $S\tilde{u}^3na^2$ $w\tilde{a}n^3txa^2$ $\tilde{I}^3yau^1\tilde{u}^3nyhu^1i^2$
 $nxe^3te^2n\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$ $\tilde{I}^3hen^3txai^1na^1ha^2kxai^3$
 $s\tilde{r}^1na^1wa^2.$ 16 $Nxa^2ha^1te^1$ $ta^3nx\tilde{a}^1nxai^2na^2$
 $\tilde{u}^3wha^2li^1la^3kxi^1nx2ta^1jau^3xai^2na^2$ $\tilde{I}^2sx\tilde{a}^3$
 $wxa^2n\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txai^2na^2$ $a^2yen^3n\tilde{a}u^3a^1$ $\tilde{I}^3y\tilde{I}^1li^2sx\tilde{a}^3$
 $\tilde{I}^3yau^1\tilde{u}^3tain^1yah^3lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$ $Yah^3lxin^1ka^3t\tilde{u}^3:$
 — $Ta^3lu^2na^1x\tilde{a}^1.$ $Yah^3lxin^1ka^3t\tilde{u}^3$
 $La^3o^3ti^3se^2a^2th\tilde{I}^3n\tilde{a}n^1t\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$ $\tilde{I}^3sa^2si^1h\tilde{a}^3\tilde{u}^1hain^1yah^3lxin^1ka^3t\tilde{u}^3,$
 $n\tilde{u}^1\tilde{a}^1t\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$ $Kris^2tu^3jah^1lai^2na^2$
 $w\tilde{a}n^3txa^2$ $yxo^2\tilde{i}^2sx\tilde{a}^3$ $yxau^2xai^3te^2$
 $yen^3n\tilde{a}u^3a^1$ $ta^3nx\tilde{a}^1nxai^2na^2$ $\tilde{I}^3y\tilde{I}^1li^2sx\tilde{a}^3$
 $\tilde{I}^3yau^1\tilde{u}^3ti^3hi^1txain^1yah^3lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$ $Te^2y\tilde{a}^1nxe^3sx\tilde{a}^3$
 $La^3o^3ti^3se^2a^2th\tilde{I}^3n\tilde{a}n^1t\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$ $a^2ha^3teh^3nx\tilde{a}^3nx\tilde{a}^2$
 $nx\tilde{a}^3nx\tilde{a}^3xa^2$ $\tilde{I}^3sa^2si^1h\tilde{a}^3ai^1na^1tx\tilde{a}^3nxai^2na^2$ $sa^2kxai^3lu^2$
 $\tilde{I}^3sa^2si^1h\tilde{a}^3\tilde{u}h^1nx2tai^1tu^1wa^2.$ $A^2nxe^3tx\tilde{a}^3nx\tilde{u}^3ai^2na^2$
 $wxa^2n\tilde{u}^3k\tilde{a}^3txa^2$ $Kris^2tu^3jah^1lai^2na^2$ $w\tilde{a}n^3txa^2$
 $yxo^2\tilde{i}^2sx\tilde{a}^3$ $yxau^2xai^3yah^3lxin^1te^2$ $yen^3n\tilde{a}u^3a^1$
 $\tilde{I}^3y\tilde{I}^1li^2sx\tilde{a}^3$ $\tilde{I}^3yau^1\tilde{u}^3nha^1jah^3lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$
17 $Ar^3ki^2pah^3la^2$ $\tilde{I}^3ye^3kxi^1txain^1yah^3lxi^3h\tilde{e}^1la^2.$
 — $Txa^2w\tilde{a}^1hxi^2kan^1jah^1la^2$ $a^2wa^3ka^3li^3yu^3ta^2$
 $k\tilde{a}i^3ju^3ta^3lo^3txa^2s\tilde{I}^1tai^1ti^2tu^3wi^1.$ $A^2nxe^3ju^3ta^2$
 $k\tilde{a}i^3ta^3lun^2txa^2ya^3hain^1s\tilde{I}^1nh\tilde{e}^3li^1.$ $Nxe^3txain^1yah^3lxix^3h\tilde{e}^1la^2.$
18 $Txai^2na^1xai^2na^2$ $Pau^2lah^3lo^2na^1xai^2na^2$
 $\tilde{I}^3hen^3txi^3nx2ta^1wa^2$ $W\tilde{a}n^3txai^2li^2$
 $ne^3ki^3san^1jau^3xai^2li^2$ $txa^2hxi^2kai^2na^2$
 $\tilde{u}^3wha^2li^1la^3kxi^1nx2ta^1wa^2.$ $Txai^2na^2$ sxi^2ha^2
 $kan^2th\tilde{I}^3na^2$ $\tilde{u}^3t\tilde{I}^1ki^2sai^1nha^2kxai^3$ $yxo^3na^1wa^2.$

Nxe³sa²ju³ta² Txa²wā¹sū³na² ī³ye³kxi²yah³lxin¹tāu³a¹
txa²ha³lo²a² wi¹lhau³kot3si¹sa²jau³su²
ī³ye³kxi¹jah³lxi³hē¹la². Txa²wā¹sū³na² thāi³ti³la²
a³lxi¹nx2ti³ju³ta² ten³sa³nha²wa². Ta³lu²na¹wa².

Txa²wã¹sũ³na² Wãn³txa²
New Testament in Nambikuára, Southern
(BR:nab:Nambikuára, Southern)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nambikuára, Southern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nambikuára, Southern [nab], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nambikuára, Southern

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
5198f7a7-ab9d-5d69-b112-d94960f81d2a**